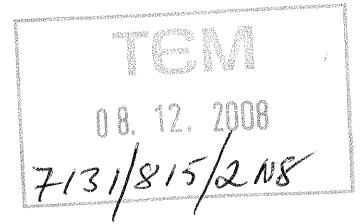

2.12.2008

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32, 00023 Valtioneuvosto

Viite

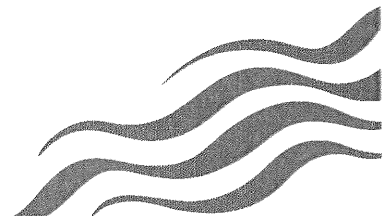
FENNOVOIMA - YDINVOIMALAITOKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt (TEM/7131/815/2008) sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut lausunnon kyseisen ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma) 8.2.2008 (STM/431/2008).

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto Fennovoiman YVA-selostuksesta on sen näkemys siitä, kuinka kattavasti ja perustellusti Fennovoima Oy on laadi-
tuttanut konsultilla sähköteholtaan joko 1) yhden suuren 1500-1800 MW ydinvoimalan tai 2) kahden pienemmän yhteisteholtaan 2000-2500 MW ydinvoimalan (mukaan lukien sen polttoainehuolto) ympäristövaikutusten arvioinnit. STM on myös arvioinut, millä tavoin Fennovoima Oy on huolehtinut kansalaisten tiedonsaannista ja millä tavoin YVA-prosessi on parantanut kansalaisten mahdollisuuksia ilmaista mielipiteensä hankkeesta.

Fennovoima Oy suunnittelee sijoittavansa joko Pyhäjoelle, Ruotsinpyhtäälle (kaksi eri sijoitusvaihtoehtoa) tai Simon kuntaan uuden/uudet ydinvoimayksiköt. Ympäristövaikutusten arvioinnissa esitellään myös 3-5 kilometrin päähän alustavalle yleiskaavarajalle saakka ydinvoimalasta valtakunnan voimaverk-
koon liittymisen yhteydessä tarvittavien 400 ja 110 kilovoltin suurjännitelinjoihin liittyviä ympäristönäkökohtia. Lopullinen suurjännitelinjojen ympäristövaikutusten arviointi tehdään, kun sijaintipaikkakunta on valittu. Raportin sivulla 309 on viitattu sähkö- ja magneettikenttien raja-arvoihin ja aivan oikein todettu, että sähkökentän arvot saattavat ylittyä 400 kilovoltin suurjännitelinjan alpuolella. Selostuksessa on raja-arvoihin liittyen viitattu Säteilyturvakeskukseen, mutta siinä ei ole mainittu, että raja-arvot perustuvat sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen (294/2002) 'ionisoimattoman säteilyn väestölle aiheut-
taman altistumisen rajoittamisesta'.

YVA-selostus koostuu 1) hanke-esityksestä, 2) viestinnän ja osallistumismenettelyn selostuksesta, 3) kiehutukseen tai paine-vesiastian pohjaavien ydinlaitosratkaisujen toimintaperiaatteiden sekä ympäristöpäästöjen ja jätehuollon kuvauksesta, 4) säädösympäristön kuvauksesta mukaan lukien hankkeen suhde luonnonvarojen ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja niihin liittyviin kansainvälisiin sitoumuksiin, 5) ydinturvallisuusvaatimusten kuvauksesta, 6) arvioinnin rajausten perusteluista, 7) itse ympäristöarvioinnista, 8) arvioinnin vertailusta ja yhteenvedosta, 9) kuvauksesta, kuinka hankkeen vaikutuksia ehkäistään ja lievennetään ja lopuksi 10) kuvataan ympäristövaikutusten seurantaohjelma.

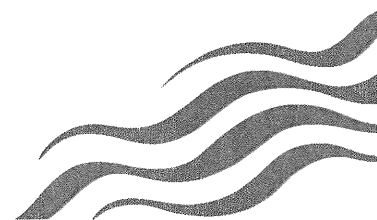

YVA-selostuksessa kuvataan kunkin paikkakunnan osalta maan käyttöön ja rakennettuun ympäristöön, alueen maisemaan ja kulttuuriympäristöön liittyvät seikat ja kuvataan ihmisten ja yhteisöjen sijoittuminen suhteessa ydinvoimalaan. Raportin sivulla 326 on viitattu Säteilyturvakeskuksen YVL 1.10 ohjeeseen, mikä rajoittaa suojavyöhykkeellä (<5 km säteellä laitoksesta) pysyvästi asuvan ihmismäärän alle 200 henkilöksi. Sivulla 259-263 on yksityiskohtaisesti kuvattu pysyvän asutuksen sijoittuminen laitospaikkakunnilla suhteessa rakennettavaan ydinvoimalaitokseen. Kuvasta 8.82 (sivu 263) selviää, että Simossa Karsikkoniemeen sijoitettavan ydinvoimalaitoksen suojavyöhykkeellä asuu pysyvästi 1200 ihmistä. Tätä tietoa on YVA-selostuksessa kommentoitu vain epäsuorasti mainitsemalla sivulla 263, että muissa maissa ei ole täsmälleen tällaista suojavyöhykkeitä ja että monissa maissa ydinvoimaloiden välittömässä läheisyydessä asuu Suomeen verrattuna paljon ihmisiä. Toisaalta YVL 1.10 ohjeen oikeusvaikutus tunnustetaan, koska sivuilla 145 ja 361 mainitaan, että aiempien kaavojen mukaisesti asuinalueita ei Simossa kyetä rakentamaan. Edelleen YVA-selostuksessa painotetaan (s. 145) pelastusreittien parantamista aivan ilmeisesti YVL 1.10-ohjeen oikeusvaikutuksen vuoksi.

Matala- ja keskiaktiivinen jäte tullaan varastoimaan valitulle sijoituspaikkakunnalle. YVA-selostus kuvaa vaihtoehtoiset säilytystekniikat ja luolastot näille jätteille. Fennovoiman ydinvoimalaitoksen YVA-selostus kuvaa myös korkea-aktiivisen jätteen sekä vedessä tai kuivavarastoissa tapahtuvan välivarastoinnin periaatteet lukijalle.

Korkea-aktiivinen kuvataan sijoitettavaksi Olkiluotoon Posivan loppusijoituslaitokselle. Fennovoiman YVA-selostus tältä osin perustuu Posivan ja ruotsalaisten tuottamaan aineistoon korkea-aktiivisen ydinjätteen hautaamisesta. Fennovoima on Posivan YVA-ohjelmasta kesäkuussa 2008 antamassaan lausunnossaan todennut, että YVA-menettelyssä tulisi tarkastella sellaista käytetyn ydinpolttoaineen kertymää, joka ottaa huomioon kaikkien Suomeen suunniteltujen ydinvoimalaitosyksiköiden käytetyn polttoaineen sijoittamisen Olkiluodon loppusijoitustilaan. Merkille pantavaa on, että Posiva ei osallistunut (s. 51) seurantaryhmätyöskentelyyn YVA-prosessin viestintä- ja osallistumisprosessien aikana ja toistaiseksi periaatepäätöksiin tähtäävissä kahdessa eri YVA-menettelyissä on pyritty turvaamaan vain Eurajoen Olkiluotoon ja Loviisan Hästholmenin nykyisten, rakenteilla olevan (Olkiluoto 3) ja uusien Olkiluoto 4 ja Loviisa 3 ydinvoimaloiden ydinjätteet. Näin Fennovoiman korkea-aktiivisen ydinjätteen loppusijoittaminen on ratkaisematta. Näin voidaan katsoa Fennovoiman ydinvoimalaitoksen osalta – mikäli se rakennetaan - toimittavan osin samalla tavalla kuin aikoinaan Suomeen rakennettaessa neljä ensimmäistä reaktoria ilman tarkkoja suunnitelmia korkea-aktiivisen ydinjätteen ydinjätteen loppusijoittamisesta. Tosin on muistettava, että Loviisan laitoksilla oli Neuvostoliiton kanssa sopimukset ydinpolttoaineen toimittamisesta Tsheljabinskiin jälleenkäsittelylaitokselle. Toisaalta on myös muistettava, että nykyinen suomalainen tietotaito ydinjätteen loppusijoittamisesta Suomeen – tapahtuipa se sitten Fennovoiman osalta Olkiluotoon tai jonnekin muualle – on ratkaisevasti parempi kuin 1960-luvulla ensimmäisiä ydinvoimalapäätöksiä tehtäessä.

STM pitää tärkeänä, että Fennovoima ja Posiva Oy yhdessä selvittävät käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen mahdollisuudet nyt rakennettavassa Olkiluodon loppusijoituspaikassa.

Fennovoiman ydinvoimalaitoksen YVA-selostus on edellä mainituista näkökohdista huolimatta erittäin perusteellinen ja ammattitaidolla tehty. Fennovoima on yhdessä yhteysviranomaisen kanssa myös perusteellisesti toteuttanut väestön ja sidosryhmien kuulemista ja panostanut viestintään ja se myös toteuttanut seikkaperäisesti sosiaalisten sekä taloudellisten vaikutusten arvioinnin sekä kandidaattipaikkakuntien ydinvoimalaitosten lähialueiden väestön mielialojen kartoittamisen. Se on hyvin avoimesti kertonut myös epäluuloista ja osin järjestytyneestä vastustuksesta, mitä paikkakunnilla esiintyy. Se on myös onnistunut kuvaamaan ymmärrettävästi ydinturvallisuuden perusteet myös maallikoille ja se on kuvannut nykyisten ydinvoimalaitosten aiheuttamien säteilyn väestöannosten suuruuden seikkaperäisesti. Se on myös kuvannut varautumista vakaaviin onnettomuuksiin mukaan lukien kustannus- ja muut vastuukysymykset sekä myös selostanut valmiustoimintaan ja väestönsuojeluun liittyviä näkökohtia. Pahimmassakaan tapauksessa oletetuissa skenaarioissa jäävät väestön terveysvaikutukset pieniksi. Fennovoiman ydinvoimalaitoksen YVA-selostus on myös tehnyt – edellä mainittua YVL 1.10 ohjeen tulkintaa lukuun ottamatta – perusteellisen vaihtoehtojen vertailun ja vaikutusten merkittävyyden arvioinnin ja selostanut ymmärrettävästi haittojen ehkäisemisen ja lieventämiseen tähtäävät, usein jälkivalvonnan piiriin jäävät toimenpiteet.

Peruspalveluministeri

Paula Risikko

Ylilääkäri

Mikko Paunio

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

TEM

STUK, Lapin, Oulun ja Etelä-Suomen lääninhallitus

